

רות ב'

1) תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף צא/א

אמר רב חנן בר רבא אמר רב אלימלך ושלמון ופלוני אלמוני ואבי נעמי כולן בני נחשון בן עמינדב הן מאי קמ"ל שאפ"ל מי שיש לו זכות אבות אינה עומדת לו בשעה שיוצא מארץ לחוצה לארץ

2) רש"י רות פרק ב פסוק א

מודע - קרוב בן אחיו של אלימלך היה אמרו רבותינו ז"ל אלימלך ושלמון אבי בועז ופלוני אלמוני הגואל ואבי נעמי כולם בני נחשון בן עמינדב היו ולא הועילו להם זכות אבותם בצאתם מהארץ לחוצה לארץ:

3) מדרש רבה רות פרשה ו פסקה ג

יא ועתה בתי אל תיראי ועתה כי אמנם כי גואל אנכי וגם יש גואל קרוב ממני רבנן וריב"ל רבנן סבירין טוב ואלימלך ובוועז אחים היו ור' יהושע אמר שלמון ואלימלך וטוב היו אחים אתיבון ליה והא כתיב אשר לאחינו לאלימלך א"ל אין אדם נמנע לקרא לדודו אחיו:

4) ספר קול אליהו על מגילת רות פרק ב פסוק ג

בפסוק ותלך ותבוא ותלקט בשדה וגו' (רות ב. ג.), ונצרך לדעת מה היא ההליכה ומה היא הביאה, ויש לפרש שהלכה מתחילה על פני כל השדה ולא לקטה, כי למה לה לילך עם משאוי בהליכה וחזרה, ורק אחר כך כשחזרה אזי התחילה ללקט מסוף השדה, ולקטה והלכה בזה הלקיטה בחזרתה עד העיר, והמשל ע"ז בשני בנ"א שהלכו להשדה ללקוט אבנים ולהביאם אל העיר והיה בהם אחד חכם ואחד טיפש וכו', וזהו ותלך ותבוא ותלקט. (ביאור הגר"א למגילת רות הנדפס בירושלים):

5) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נד/א

התקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם שנאמר והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכך ה' ואומר ה' עמך גבור החיל

6) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיג/ב

ויאמר בועז לנערו הנצב על הקוצרים למי הנערה הזאת וכי דרכו של בועז לשאול בנערה אמר רבי אלעזר דבר חכמה ראה בה שני שבלין לקטה שלשה שבלין אינה לקטה במתניתא תנא דבר צניעות ראה בה עומדות מעומד נופלות מיושב

7) תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיג/ב

וכה תדבקין עם נערותי וכי דרכו של בועז לדבק עם הנשים אמר רבי אלעזר כיון דחזא ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה אמר שרי לאידבוקי בה

8) תלמוד בבלי מסכת הוריות דף י/ב

דרש רבה מאי דכתיב אח נפשע מקרית עוז ומדינים כבריא ארמון אח נפשע מקרית עוז זה לוט שפירש מאברהם ומדינים כבריא ארמון שהטיל מדינים בין ישראל לעמון שנאמר לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה'

9) בתרגום יונתן רות ב - י, י"א

ונפלת על אפהא וסגידת על ארעא ואמרת ליה מה דין אשכחית רחמין בעינך לאשתמודעותני ואנא מעמא נוכראה מבנתהון דמואב ומעמא דלא אדכי למיעל בקהלא דה'. ואתיב בועז ואמר לה אתחואה אתחוא לי על מימר חכימא דכד גזר ה' לא גזר על נוקביא אלהין על גובריא ואתאמר עלי בנבואה דעתידין למפק מינך מלכין ונביאין בגין טיבותא דעבדת עם חמתיד דפרנסת יתה בתר דמית בעליך, ושבקת דחלתיד ועמיך אבוך ואמיך וארע ילדותיך ואזלת לאתגירא ולמתב בין עם דלא אשתמודע לך מאתמלי ומדקמוהי

10) מדרש רבה רות פרשה ה פסקה ג

אין תלמוד לומר בחיי אישך ותעזבי אביך ואמך וארץ מולדתך זו איפרכי שלך ותעזבי אביך ואמך מעבודת כוכבים שלך שנאמר (ירמיה ב') אומרים לעץ אבי אתה ולאבן את ילדתני וארץ מולדתך זו שכונתה ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשום שאילו תמול שלשום לא היית

11) ילקוט שמעוני רות רמז תרב

ישלם ה' פעלך, אמר לה מי שעתיד לשלם שכר לצדיקים הוא יתן שכרך, ותהי משכורתך שלמה, שלמה כתיב רמז לה שלמה יעמוד ממך, אשר באת לחסות תחת כנפיו

12) רות רבה (לרנר) פרשה ב ד"ה [ב] ר' שמואל

מנין אתה אומר שלא מתה רות המואביה עד שראתה שלמה בן בנה יושב ודן דינן של זונות? שנא' עם המלך במלאכתו ישבו שם, ואומר וישם כסא לאם המלך (מ"א ב: יט) - זו בת שבע. ותשב לימינו (שם) - זו רות המואביה.

13) מדרש רבה רות פרשה ה פסקה ה

ותאמר אמצא חן בעיניך אדוני וגו' ואנכי לא אהיה כאחת שפחותיך אמר לה חס ושלוש אין את מן האמהות אלא מן האימהות ודכוותה (במדבר ל"ב) ונבח הלך וילכוד את קנת ואת בנותיה וגו' מלמד שלא עמד לה אותו השם ודכוותה (זכריה ה') ויאמר אלי לבנות לה בית בארץ שנער מלמד שאין לשקר תשועה:

14) רש"י על במדבר פרק לב פסוק מב

יקרא לה נבת. לה אינו מפיך ה"א וראיתי ביסודו של רבי משה הדרשן לפי שלא נתקיים לה שם זה לפיכך הוא רפה. שמשמע מדרשו כמו לא. ותמהני מה ידרוש בשתי תיבות הדומות לה (רות ב) ויאמר לה בועז (זכריה ה) לבנות לה בית:

15) רמב"ן על במדבר פרק לב פסוק מב

ויקרא לה נבח לא מפיך ה"א וראיתי ביסודו של ר' משה הדרשן, לפי שלא נתקיים לה שם זה לפיכך הוא רפה שמשמע מדרשו כמו לא, ותמה אני מה ידרוש שתי תיבות הדומות לזו, ויאמר לה בועז (רות ב יד), לבנות לה בית (זכריה ה יא), לשון רש"י והרי הרב אוצר בלום לתורה להלכות ולהגדות, ואשתמיטתיה זו שאמרו במדרש רות (רבה ה ה) ואנכי לא אהיה כאחת שפחותיך (רות ב יג), אמר לה חס ושלוש אין את מן האמהות אלא מן האימהות, ודכוותיה ונבח הלך וילכוד את קנת ויקרא לה נבח בשמו, מלמד שלא עמד לה אותו השם, ודכוותיה ויאמר אלי לבנות לה בית בארץ שנער, מלמד שאין לשקר תשועה, עד כאן באגדה

16) משך חכמה על רות פרק ב פסוק טז

גם שול תשולו לה מן הצבתים - הלא היא תסבור שהוא לקט ופטורה ממעשר, ובאמת חייב במעשר שהם בכוונה השליכו לה מן הצבתים (ע' רש"י פאה רפ"ה).

אך נראה דלקוח פטור ממעשר מן התורה (בבא מציעא פח:), ולא הוי כמתנה, ולא מקרי תבואת זרעך. אמנם שיטת רמב"ם (ה' מעשר ב-ב) ור"ת פרק הפועלים (ב"מ פח ד"ה תבואת) דאם לקחן קודם מירוח ומרחן חייב במעשר מן התורה. לזה אמר ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה, פירוש שלא תזכה בלקיחה, רק שתעזבו אותם וכל זמן שלא תמרח יהיה שלי, ואחר המרוח אז תהא שלה ותפטור תו משום לקוח. לכן ותלקט בשדה כו' ותחבוט את אשר לקטה, הרי מרחת בשדה ולא זכתה עד לאחר מירוח ומיפטר משום לקוח. ופשוט. ודו"ק.

17) מדרש רבה רות פרשה ה פסקה י

ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגואלנו הוא א"ר שמואל בר נחמן בעז גדול הדור היה והאשה עשתה אותו קרוב שנאמר קרוב לנו האיש